

JOAN FUSTER I ELS INFANTS

Una proposta didàctica per a llegir Fuster

Autoria: Teresa Añó Castelló

Coordinació i revisió: Neus Sánchez Marí

Disseny i maquetació: Teresa Añó Castelló

ISBN:

ANY: 2022

Teresa Añó Castelló, sota llicència Reconeixement-NoComercial-CompartirIgual 4.0 Internacional

íNDEX

Fuster a l'escola.....3

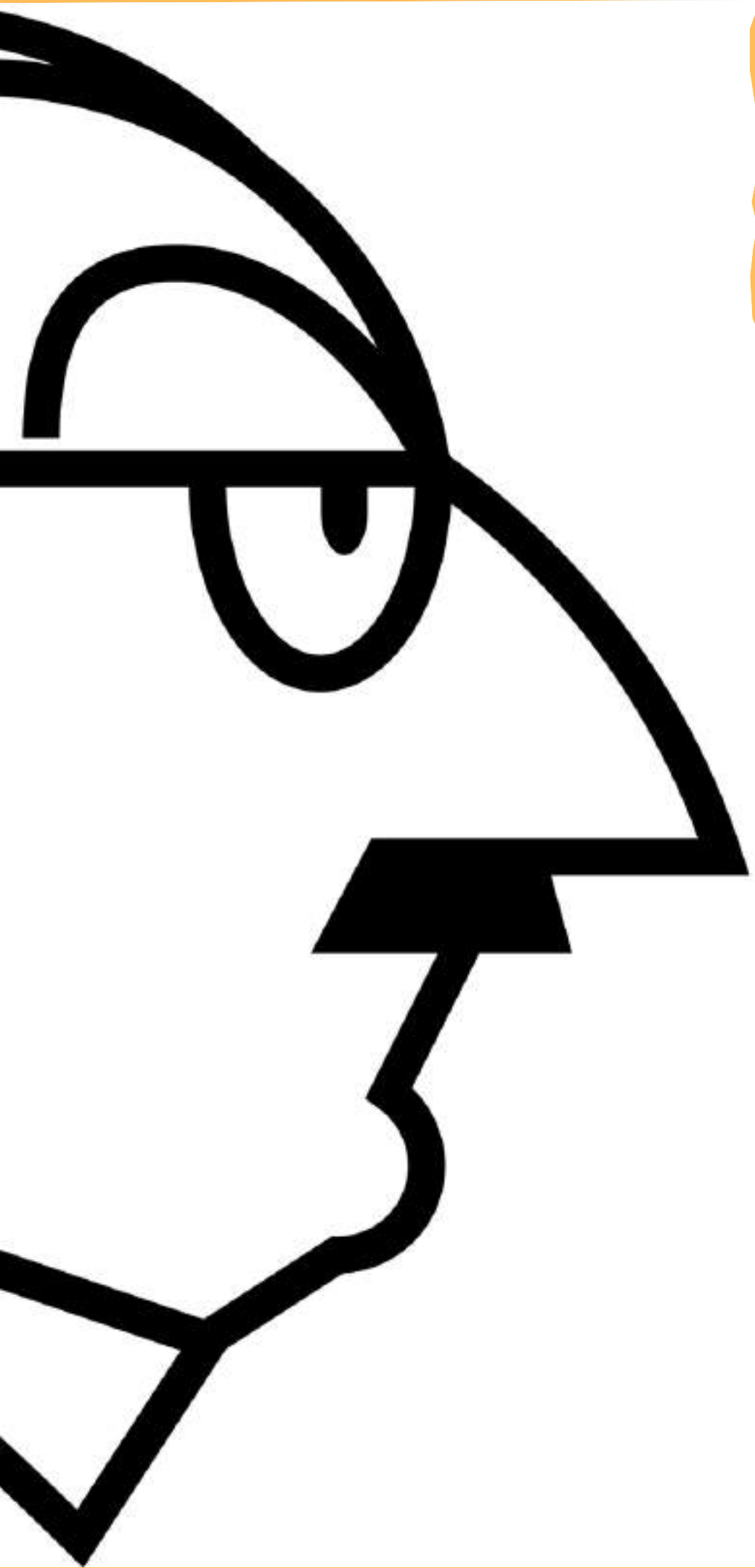
El pas de l'any.....23

El caragol.....57

Abans que el sol no creme.....78

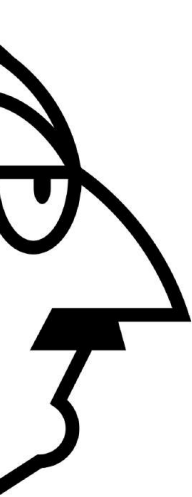

FUSTER A L'ESCOLA

Per commemorar el centenari del naixement de Joan Fuster (1922-2022), la Conselleria d'Educació, Cultura i Esport i l'Espai Joan Fuster, han editat un recull dels tres únics escrits que l'escriptor suecà va dedicar als infants.

En concret, es tracta dels contes: El pas de l'any, El caragol i Abans que el sol no creme.

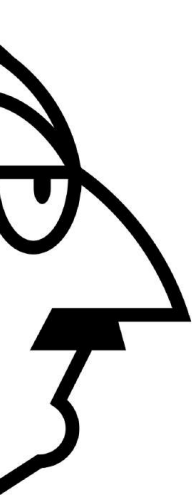

Aquesta edició, coordinada i assessorada per Salvador Ortells Miralles, amb pròleg de Mireia Simón i il·lustracions de Núria Tamarit, Pablo Caracol i Luna Pan, mereix a més una proposta didàctica que facilite als docents la seua tasca per difondre a l'escola la figura de Fuster, com a referent de la literatura valenciana i defensor de la seua llengua.

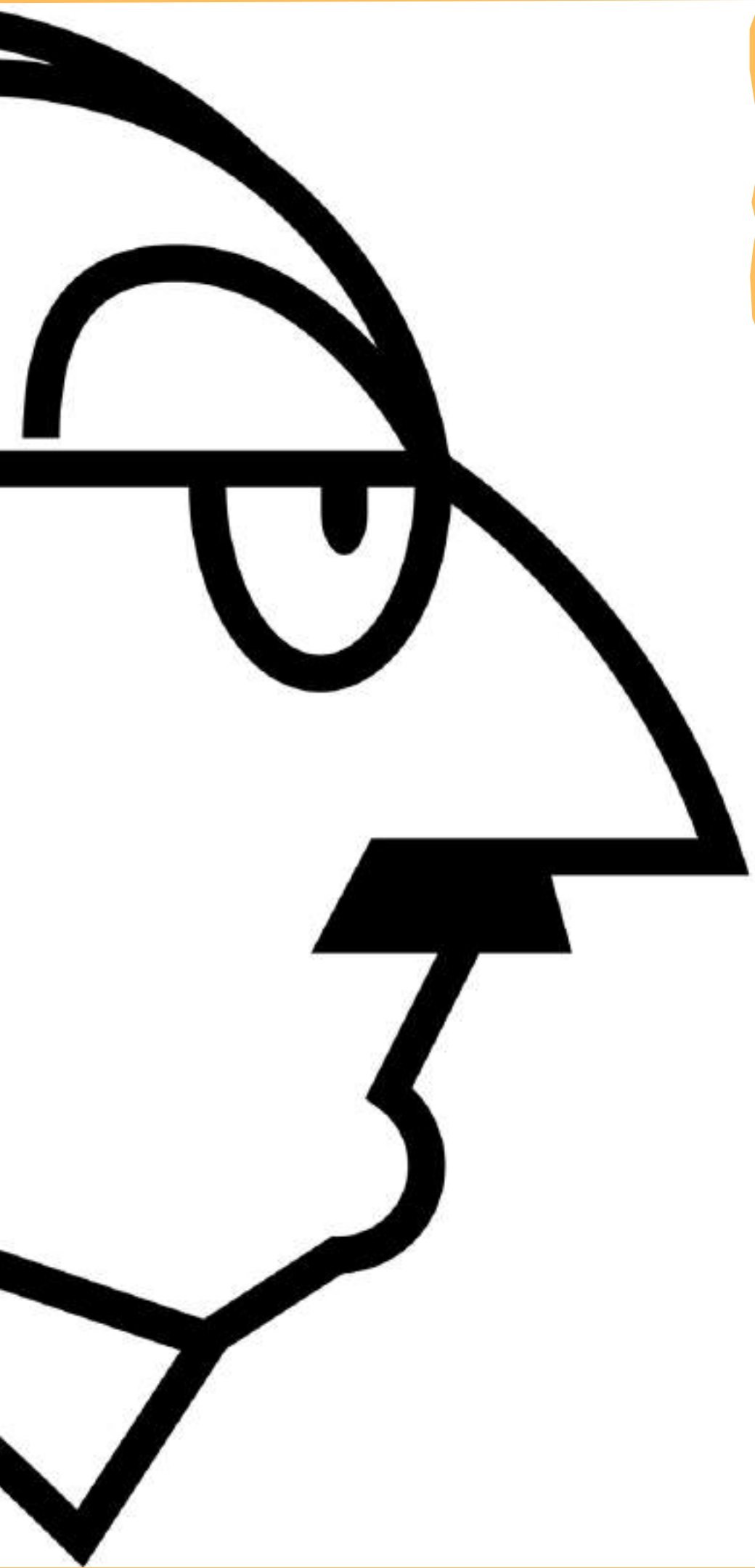
Aquestes propostes didàctiques són flexibles i innovadores. I amb l'ànim de ser senzilles i fàcilment aplicables, permetran també que la figura de Fuster isca de les escoles i arribe a les cases d'aquests xiquets i xiquetes... perquè Fuster sempre ha sigut, és i serà benvingut a qualsevol lloc.

QUÈ PRETENEM?

1. Donar a conèixer Joan Fuster als més menuts i menudes, des de l'escola.
2. Posar en valor la literatura en valencià.
3. Fomentar la lectura d'una forma innovadora.
4. Aconseguir que la literatura servisca com a element de diversió.
5. Visibilitzar els objectius de desenvolupament sostenible, en l'àmbit de l'educació i la cultura.
6. Oferir espais museístics de qualitat, per a infants d'entre 0 i 6 anys.
7. Aprofitar diferents contextos del nostre entorn, per a promoure una educació més real basada en un aprenentatge vivencial.
8. Involucrar a les famílies en el coneixement de la figura fusteriana.

QUI ÉS JOAN FUSTER?

Propostes didàctiques

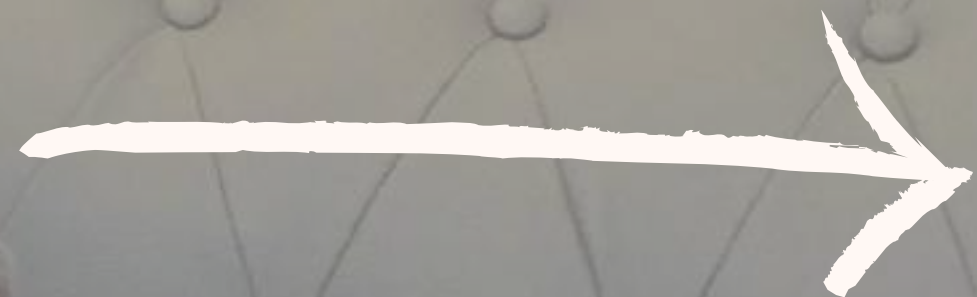

Viure la visita a l'Espai Joan Fuster a Sueca, com una experiència per a tots els sentits, gràcies a la zona que té dedicada exclusivament als més menuts i menudes.

Aquest espai permet tocar, olorar, escoltar... en definitiva vivenciar Fuster.

1

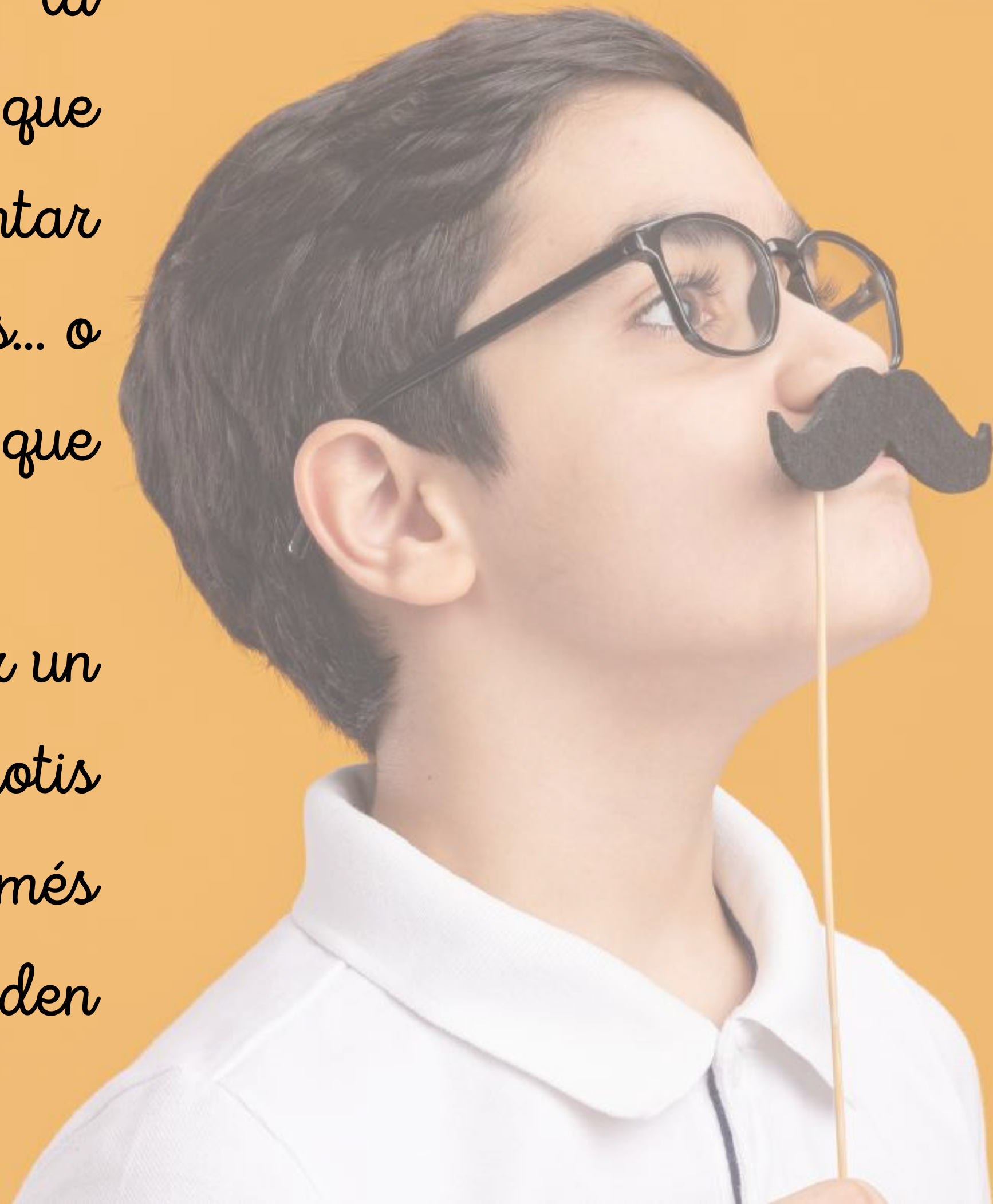
2

*Abans de començar a contar els contes, crear un context ambientat en Fuster.
I això s'aconsegueix....*

... tant l'adult que conta la història, com l'infant que l'escolta, s'han de posar o pintar un bigotis, unes ulleres negres... o qualsevol element que caracteritze a Joan Fuster.

Els nens i les nenes poden fer un taller de pintar-se els bigotis entre ells i elles, i fer-ho així més divertit. També ho poden aconseguir...

... fent un collage de Joan Fuster amb diferents tipus de papers.

L'única cosa que cal és posar en marxa la imaginació.

Amb elements de la natura, dibuixar la cara de Fuster.

3

4

Escoltar música infantil en valencià.
Fuster estimava la seua llengua per
damunt de tot.

5

Va nèixer l'any 1922 a Sueca, una ciutat a la vora del riu Xúquer i de l'Albufera.

Jugar a construir Sueca amb diferents objectes, i / o...

6

→ Crear el riu Xúquer i l'Albufera amb materials que tinguem a l'abast.

Els llibres eren els seus
millors amics i va decidir
que volia ser: a) taxista

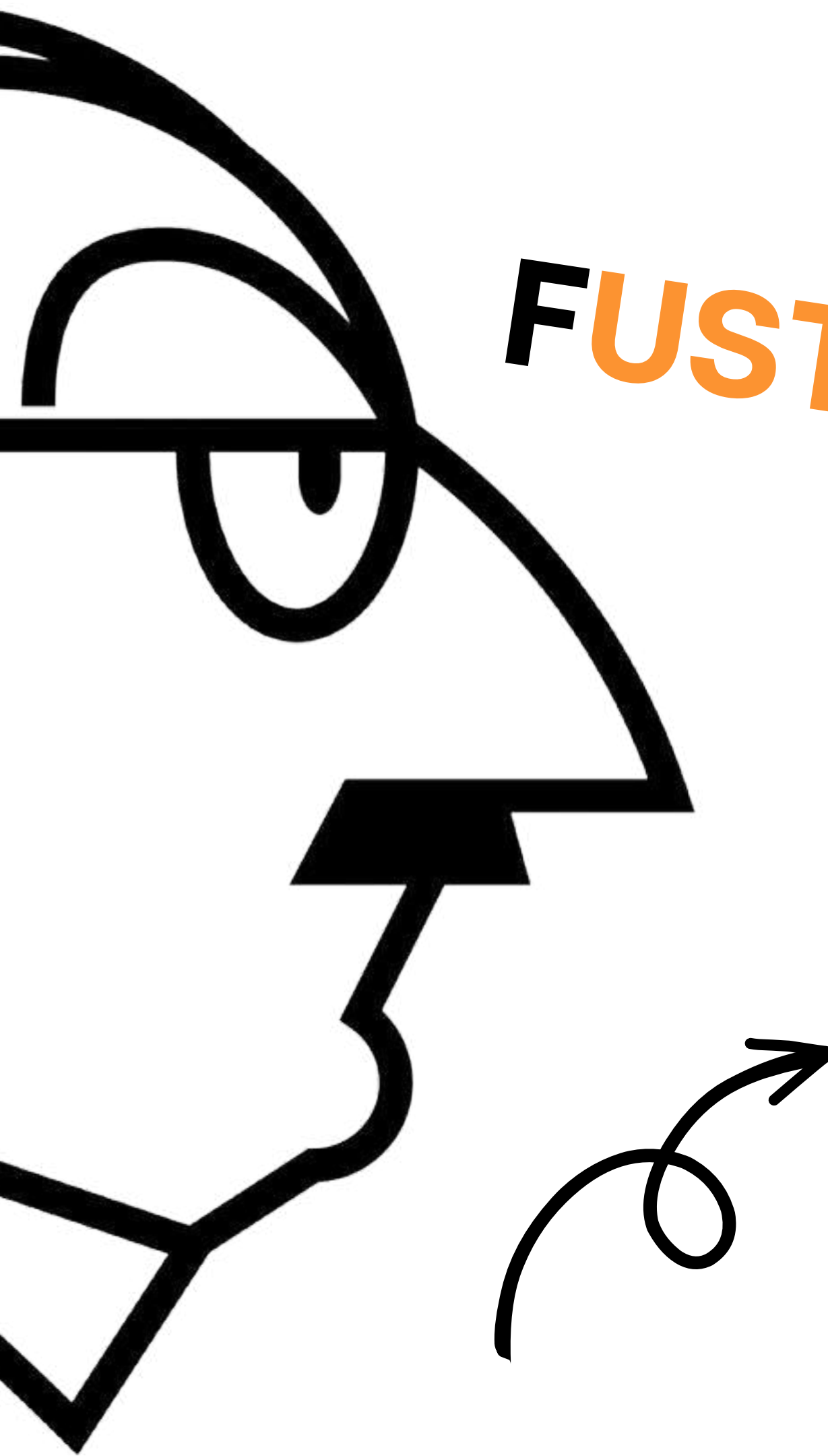
b) escriptor

c) cantant

7

Agafar de la biblioteca els contes en valencià que més ens agraden i fer
un arbre.

Es pot plantejar també a nivell de centre i compartir-ho a l'entrada de
l'escola, sempre fent referència a Fuster. Exemple cartell:

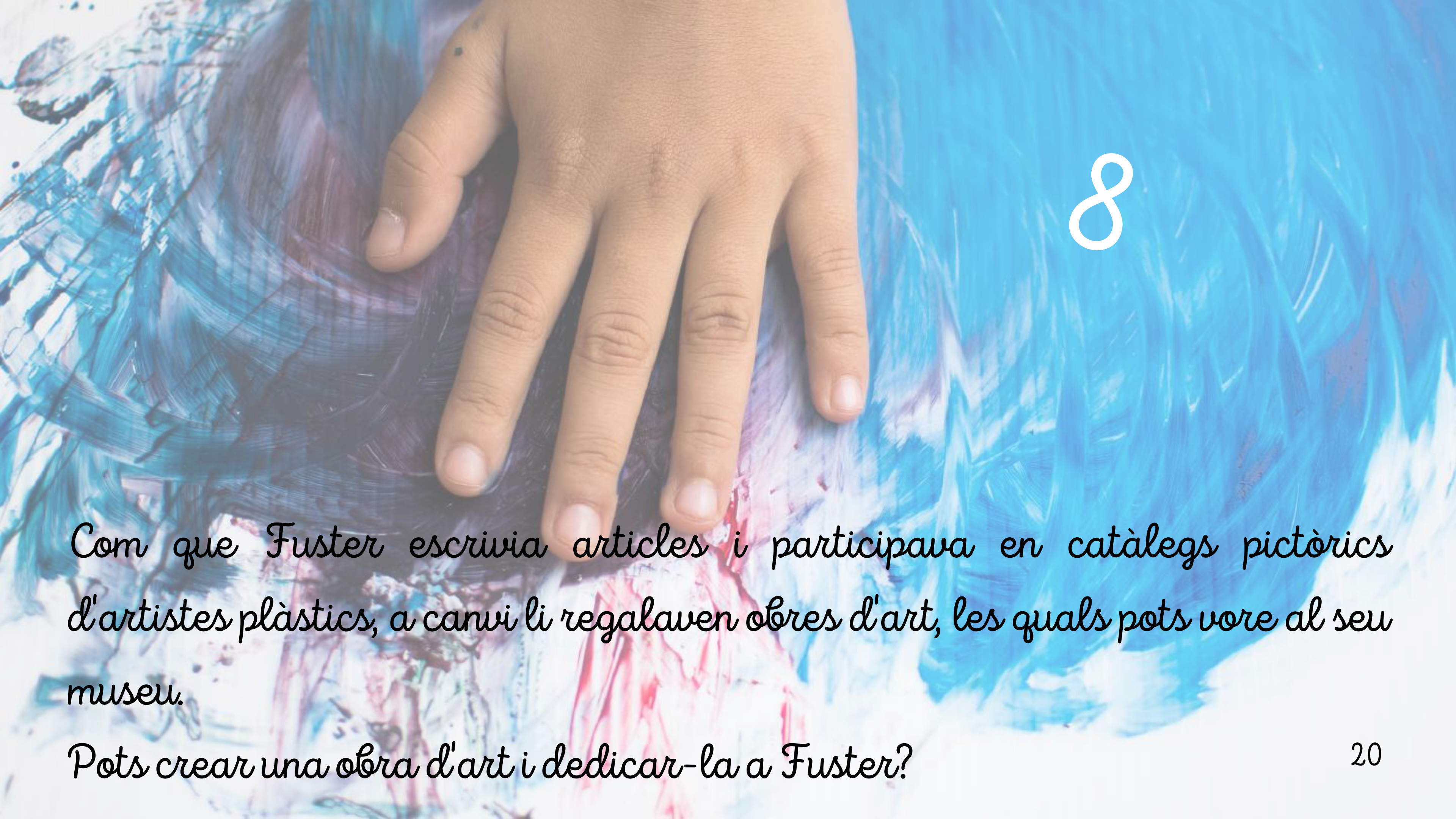

FUSTER

LLEGIA

EN

VALENCIÀ

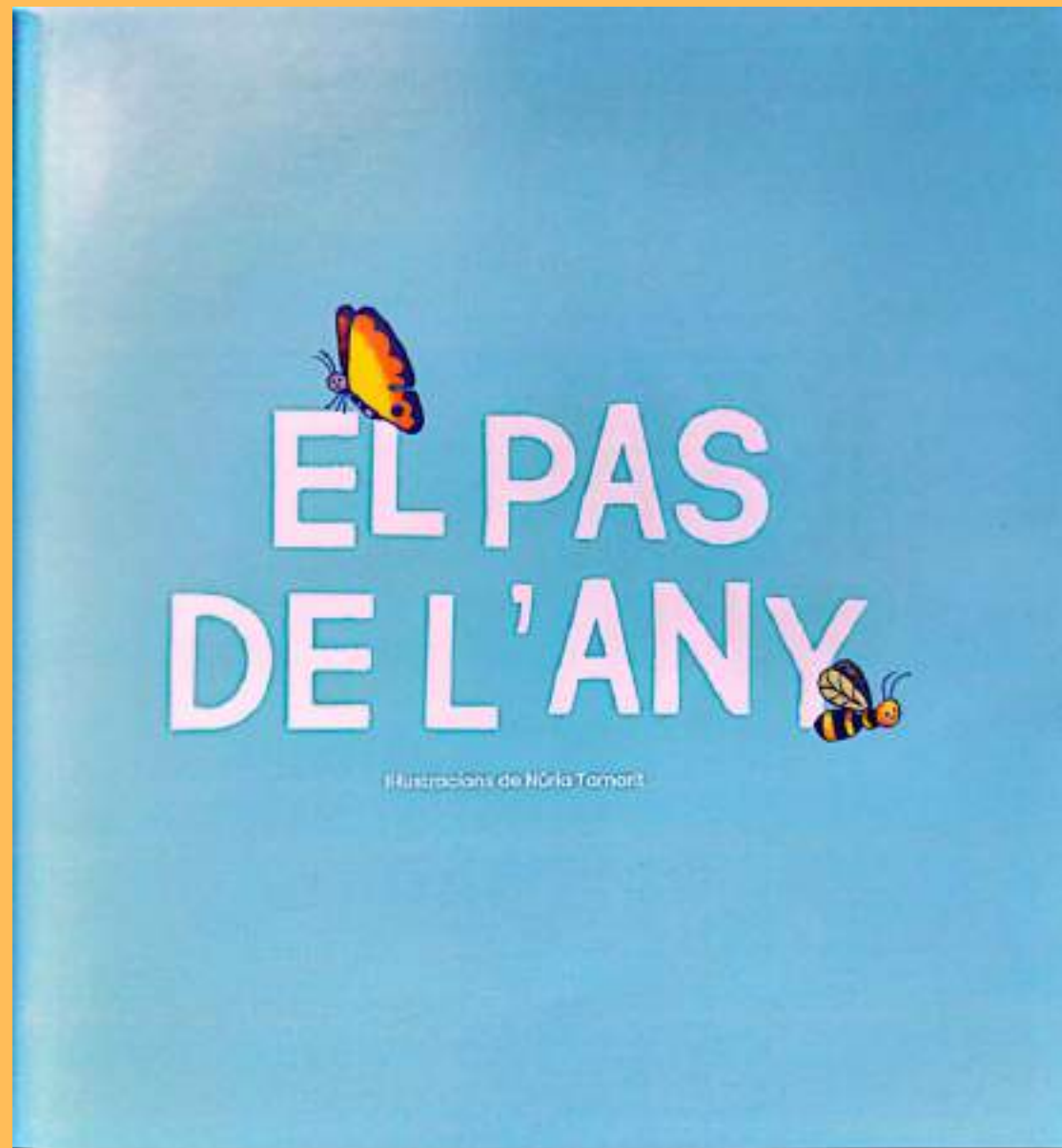

8

Com que Fuster escrivia articles i participava en catàlegs pictòrics d'artistes plàstics, a canvi li regalaven obres d'art, les quals pots veure al seu museu.

Pots crear una obra d'art i dedicar-la a Fuster?

Els llibres que escrivia eren per a adults. Però no penseu que es va oblidar dels més menuts. Va escriure tres contes pensant en ells i elles...

I ara ja ... parem atenció, llegim, escoltem, sentim i vivim les històries que Joan Fuster va escriure pensant en la seua terra, els seus costums, els animallets de la seua infantesa, les seues coses de xiquet... com si foren també les vostres.

EL PAS DEL L'ANY

Il·lustracions de Núria Tamarit

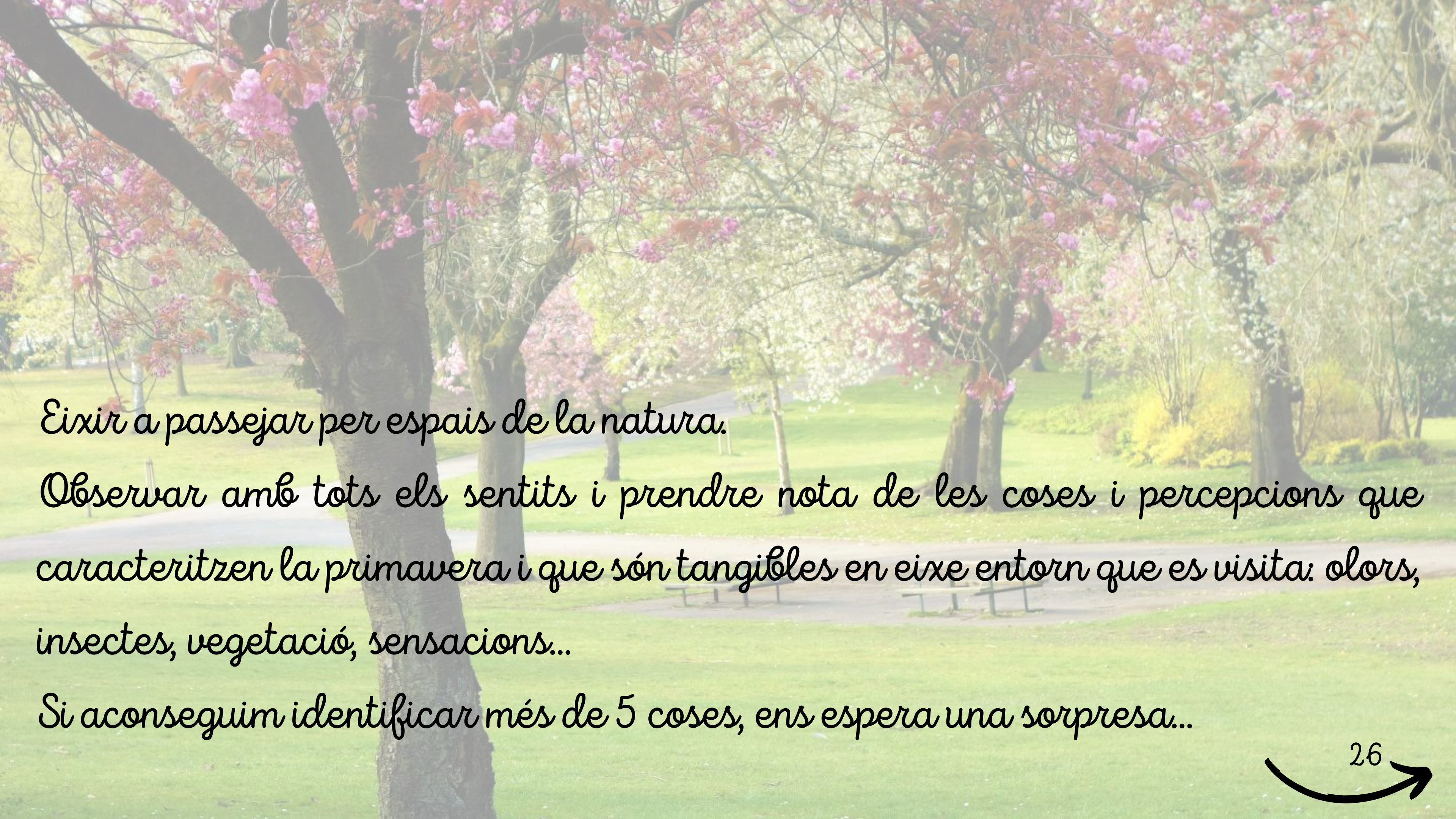

Propostes didàctiques

Segons l'època de l'any en què treballem aquesta història, podem ambientar el context amb elements característics de cada estació.

PRIMAVERA

Eixir a passejar per espais de la natura.

Observar amb tots els sentits i prendre nota de les coses i percepcions que caracteritzen la primavera i que són tangibles en eixe entorn que es visita: olors, insectes, vegetació, sensacions...

Si aconseguim identificar més de 5 coses, ens espera una sorpresa...

SORPRESA!

Doncs, com que estem en primavera, podem fer una eixida al forn, per comprar el menjar típic de Pasqua: mona, tonya, panou,...

Aprofitant la varietat de noms que pot tindre aquest dolç, podem esbrinar els diferents noms que té a cada poble.

Com es diu a Sueca?

O

P

U

i

S

n

R

T

a

Muntar un taller d'herbes aromàtiques.

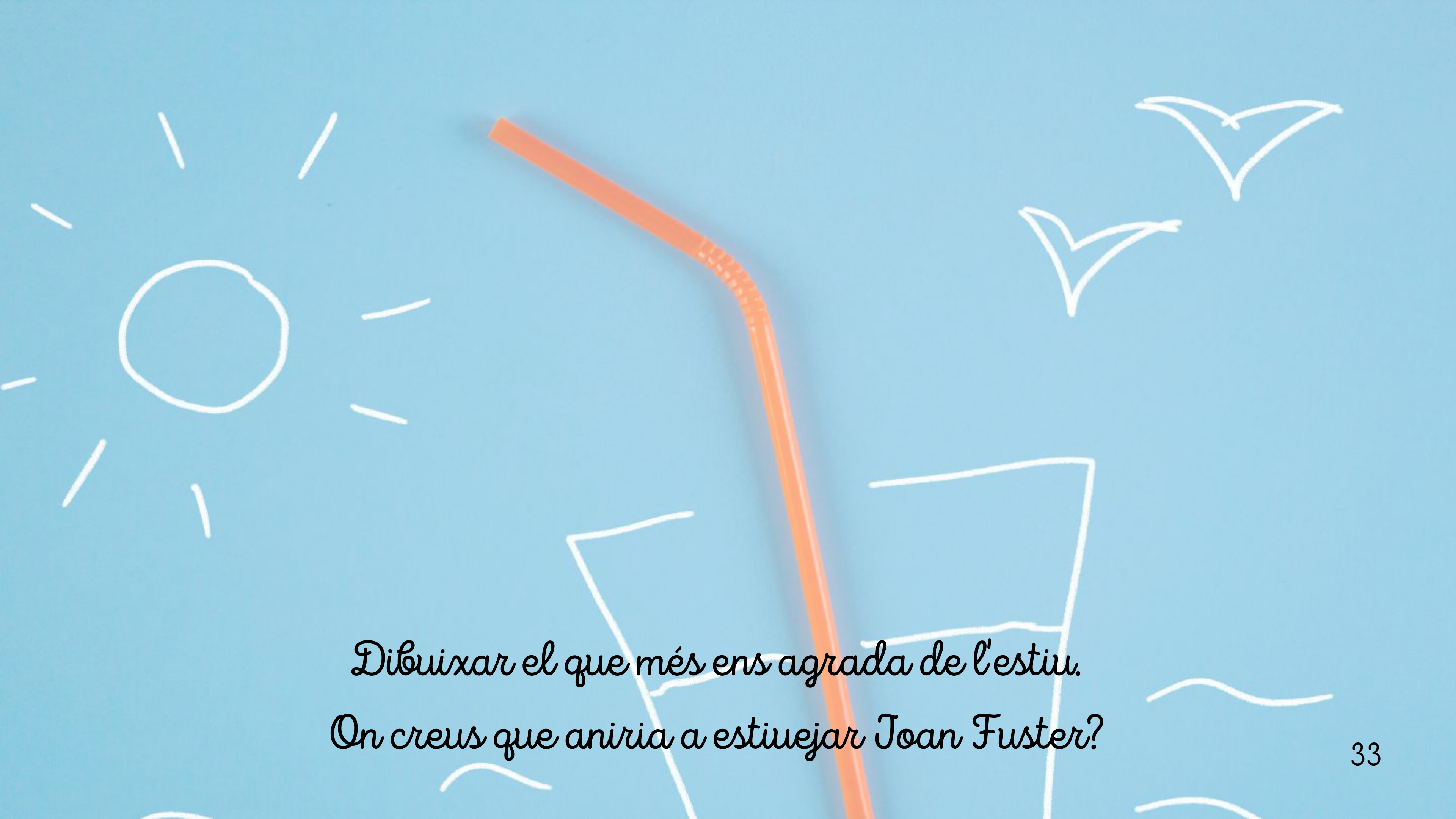
Fer papallones amb diferents materials.

ESTIU

*L'alegria colorida de l'estiu.
Amb una piloteta i muntanets de pintura, fem creacions.*

*Dibuixar el que més ens agrada de l'estiu.
On creus que aniria a estiuemar Joan Fuster?*

*Fuster diu: "Per l'estiu, tota cuca viu".
Parlar del significat d'aquest refrany.
Podem aprofitar per veure altres refranys.*

A top-down photograph of a circular arrangement of fruit on a light gray surface. The fruit includes several bright orange oranges and several red apples with some yellow-green highlights. Three small, handmade dolls are positioned around the circle: one on the left sitting on an orange, wearing a brown hat and a black-and-white striped shirt; one on the top right sitting on an apple, wearing a green shirt and green pants with a striped long-sleeved shirt; and one on the bottom right sitting on an apple, wearing a red shirt and a pink-and-white striped skirt. The dolls have wooden limbs. The text "Fer formes amb fruites." is centered in the middle of the image in a black, cursive font.

Fer formes amb fruites.

A close-up, top-down view of a child's hands interacting with a large, colorful map of North America. The child's left hand, wearing a brown and orange plaid sleeve, holds a yellow toy car with a black 'S' logo on the map. The right hand holds a blue toy airplane, positioned as if it's about to take off or land. The map shows various geographical features, including the Pacific Ocean, the Rocky Mountains, and several cities like San Francisco, Los Angeles, and San Jose. A white ruler is also visible on the map. The scene is brightly lit, suggesting a sunny day.

Buscar al mapa destins possibles per a viatjar en vacances.

TARDOR

Utilitzar els colors de la tardor per a fer creacions artístiques lliures.

*La Castanyera s'ha refredat i a casa s'ha quedat...
Voleu que cridem a Fuster?*

Buscar fulles i representar-hi el nom de JOAN FUSTER.

Per què penses que Fuster anomenava la tardor, "La primavera de l'hivern"?

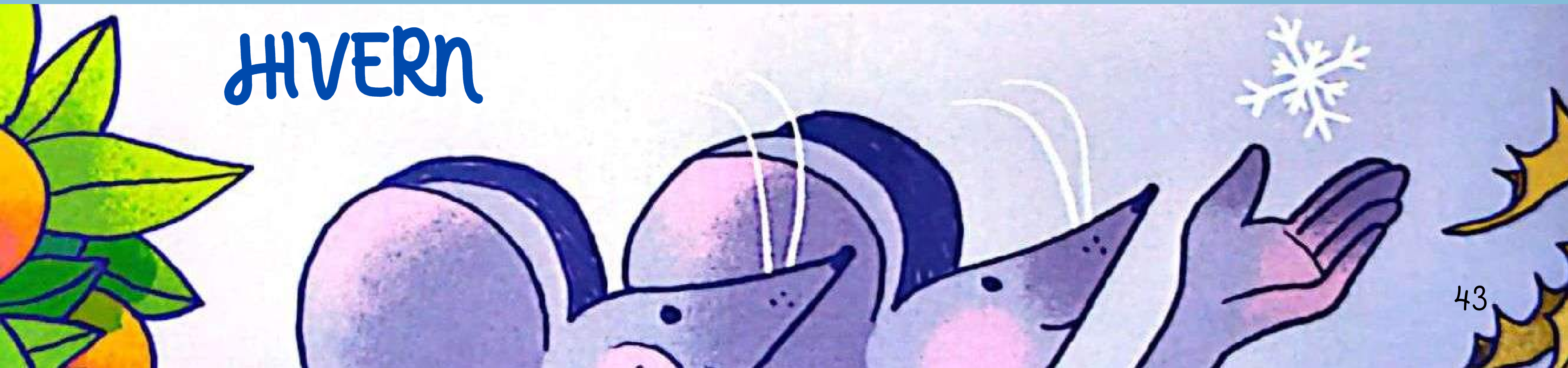

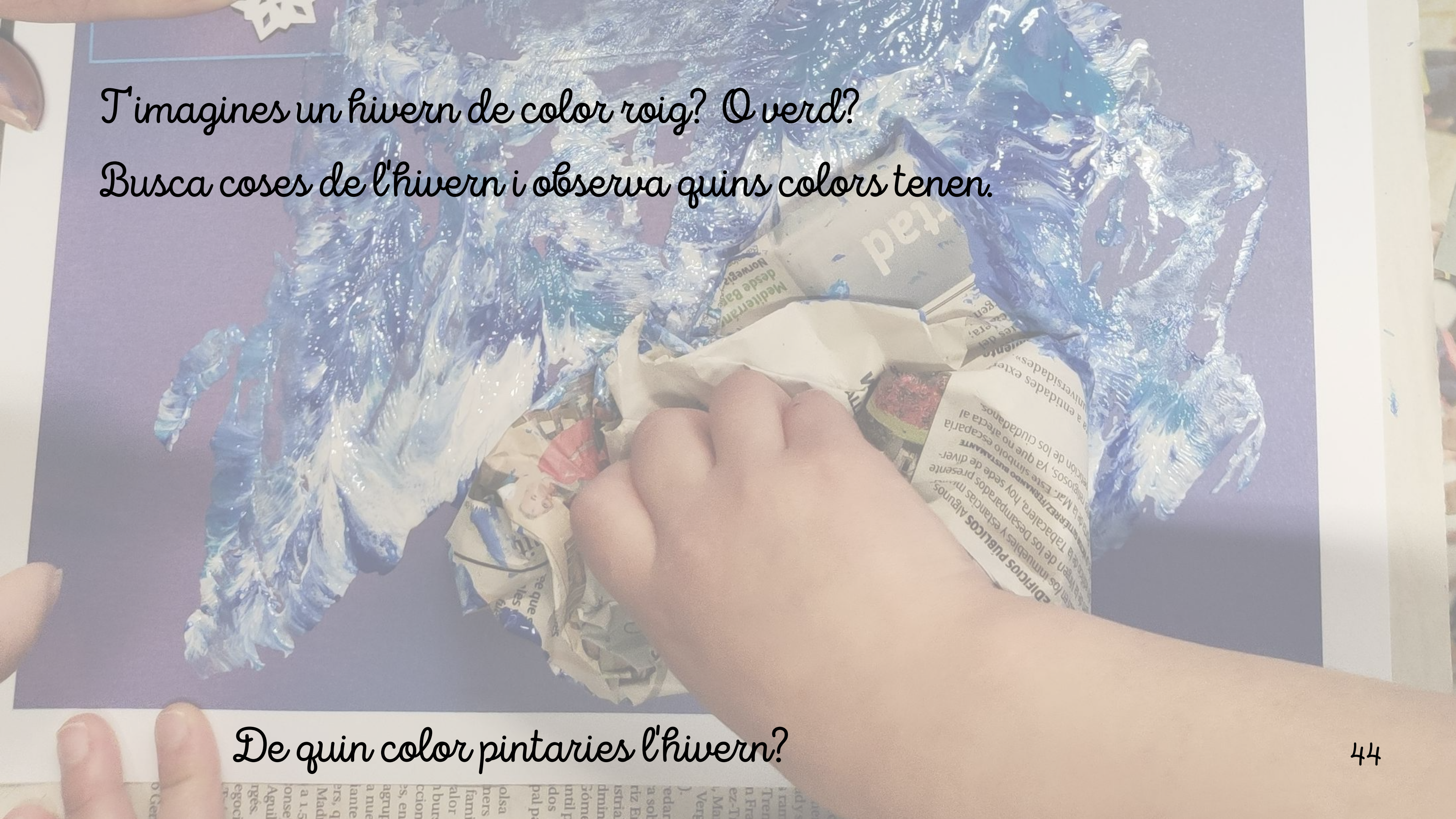
Tastem fruits de tardor.

Dolç, salat, amarg? Aspre, suau? Verd, roig, marró? Aromàtic? Gran, menut?

HIVERn

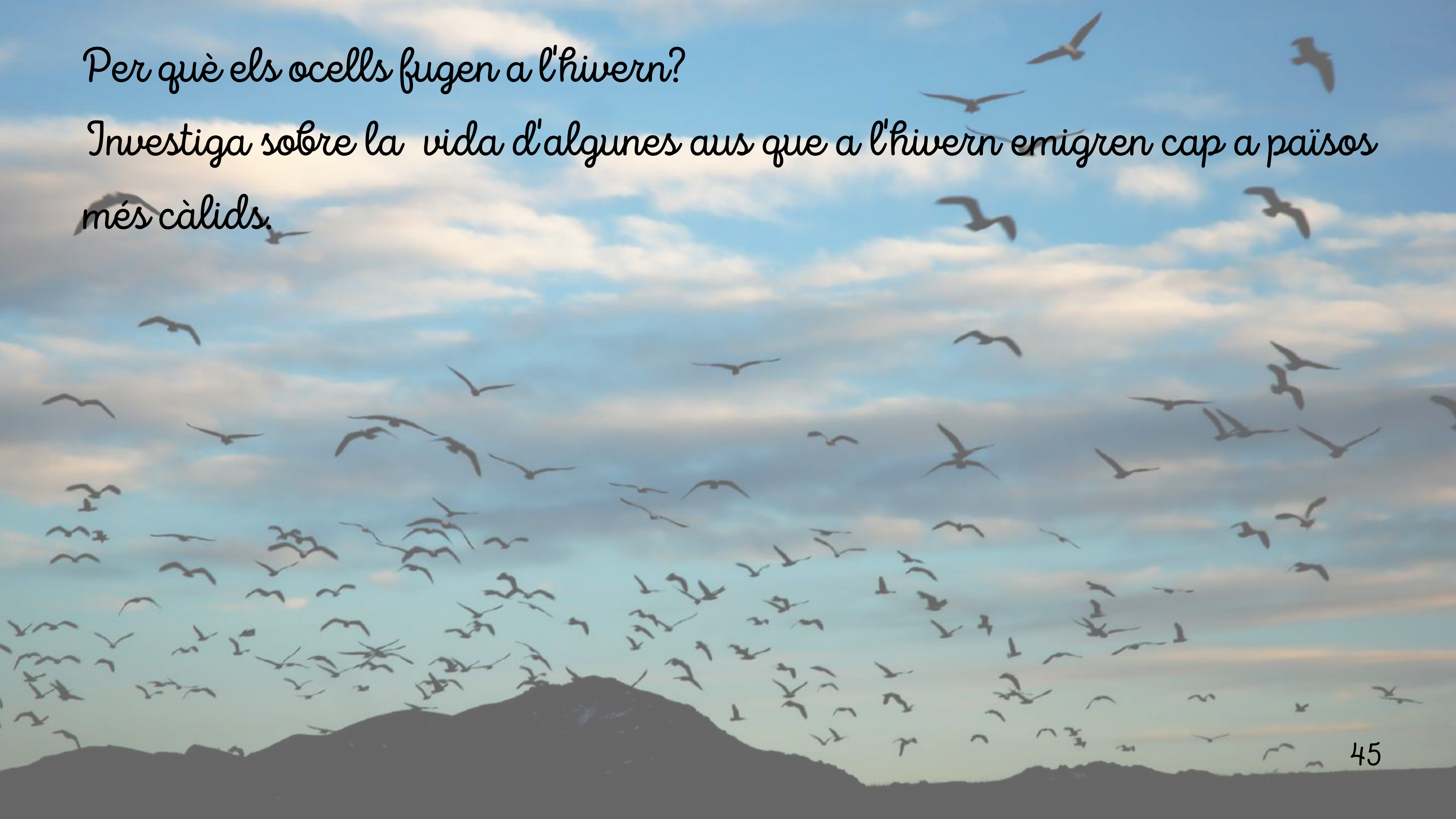

T'imagines un hivern de color roig? O verd?
Busca coses de l'hivern i observa quins colors tenen.

De quin color pintaries l'hivern?

Per què els ocells fugen a l'hivern?

Investiga sobre la vida d'algunes aus que a l'hivern emigren cap a països més càlids.

A photograph of two children sitting on a light-colored, speckled floor. The child on the left is wearing a yellow long-sleeved shirt and grey pants, with their hair tied in a ponytail with a white scrunchie. The child on the right is wearing a dark blue long-sleeved shirt and grey pants. They are both looking at a clear plastic tray on the floor that contains a large amount of white foam. The foam is being shaped into a cloud-like form. The child on the right is reaching out with their right hand towards the foam. The child on the left is also reaching out with their right hand towards the foam. The background is a plain, light-colored wall.

Recepta per a fer neu:

*1. Posar 3 gotes de bicarbonat i
un got d'aigua.*

Tots al teatre! Hui representem l'estació de l'hivern segons Fuster.

"L'hivern és una mica trist. Però una mica només: perquè, no és igualment l'època de les millors festes dels infants: Nadal, Reis, Carnestoltes?"

Voleu que parlem sobre quina festa és la que més vos agrada?

Propostes que ens serveixen per a totes les estacions

Poesies de les estacions

Podem demanar col·laboració a les famílies i fer un recull.

Arrugar papers amb tonalitats de les estacions.

A close-up, slightly blurred image of a handwritten musical score on aged paper. The score consists of several staves with musical notation, including notes, rests, and bar lines. Overlaid on the musical notation are several guitar chords written in a simple, handwritten style: C major, D-7, B-7, F#-7 b5, A-7, D7, G7, and E-7. The text at the bottom of the image is a French instruction: "Escouter la musique de fond de les 4 estacions de Vivaldi."

Escouter la musique de fond de les 4 estacions de Vivaldi.

Muntar mini mons de les estacions.

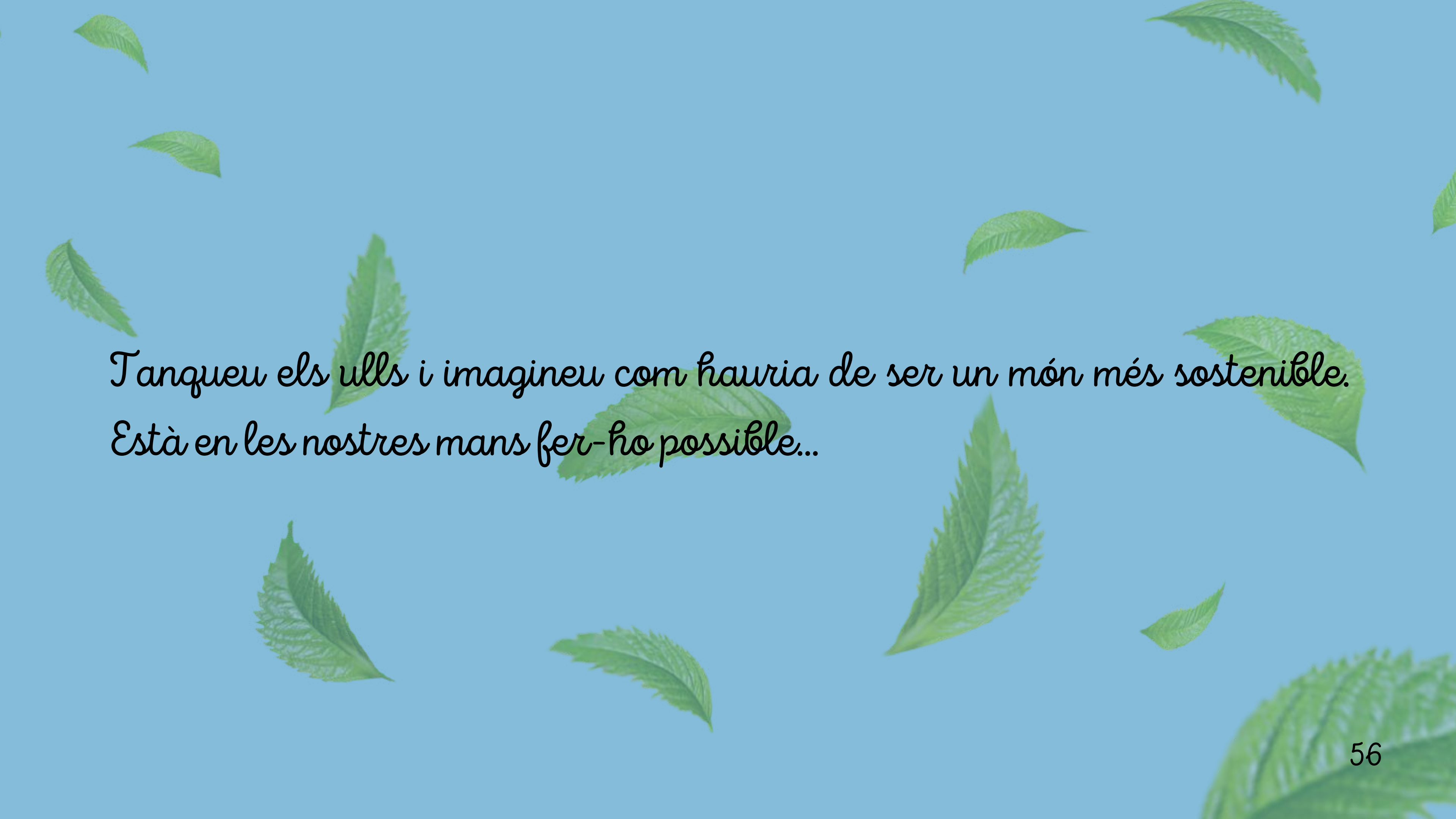
The image shows two white sensory trays placed side-by-side on a wooden surface. The left tray is filled with light-colored sand and contains several pinecones, a small metal cup with a wooden spoon, three wooden spoons, two wooden rings, a large dried maple leaf, a single seed pod, and a small pile of red beads. The right tray is filled with dark-colored sand and contains a large pinecone, a small metal cup with a wooden spoon, a metal strainer, a wooden spoon, a white ring, a seed pod, and a large dried maple leaf. A central wooden plank separates the two trays.

Preparar safates sensorials, segons l'època de l'any.

A conceptual image featuring a large, gnarled tree with green foliage on the right side of a hill. The hill is split: the left side is covered in grey, cracked, parched earth, while the right side is lush green grass. The background sky is split vertically; the left half is dark and stormy with a visible lightning bolt, and the right half is a clear, bright blue with a few white clouds. The tree stands at the boundary between the two halves.

Parlar del canvi climàtic i de la importància de tindre cura del planeta.

Què en pensaria Fuster?

The background of the slide is a light blue sky with several green leaves of various shapes and sizes scattered across it, some appearing to float or fall. The leaves are a vibrant green color with visible veins.

*Tanqueu els ulls i imagineu com hauria de ser un món més sostenible.
Està en les nostres mans fer-ho possible...*

EL CARAGOL

The title 'EL CARAGOL' is written in large, white, bold, sans-serif capital letters. A small black snail with a purple spiral shell is positioned on the letter 'R'. A yellow leaf is tucked into the loop of the letter 'O'. Another yellow leaf is positioned below the letter 'G'. In the upper right corner, there are two small red butterflies and a small yellow leaf.

Il·lustracions de Pablo Caracol

Proposta didàctica

Aquesta història ens la reservem per als dies de pluja

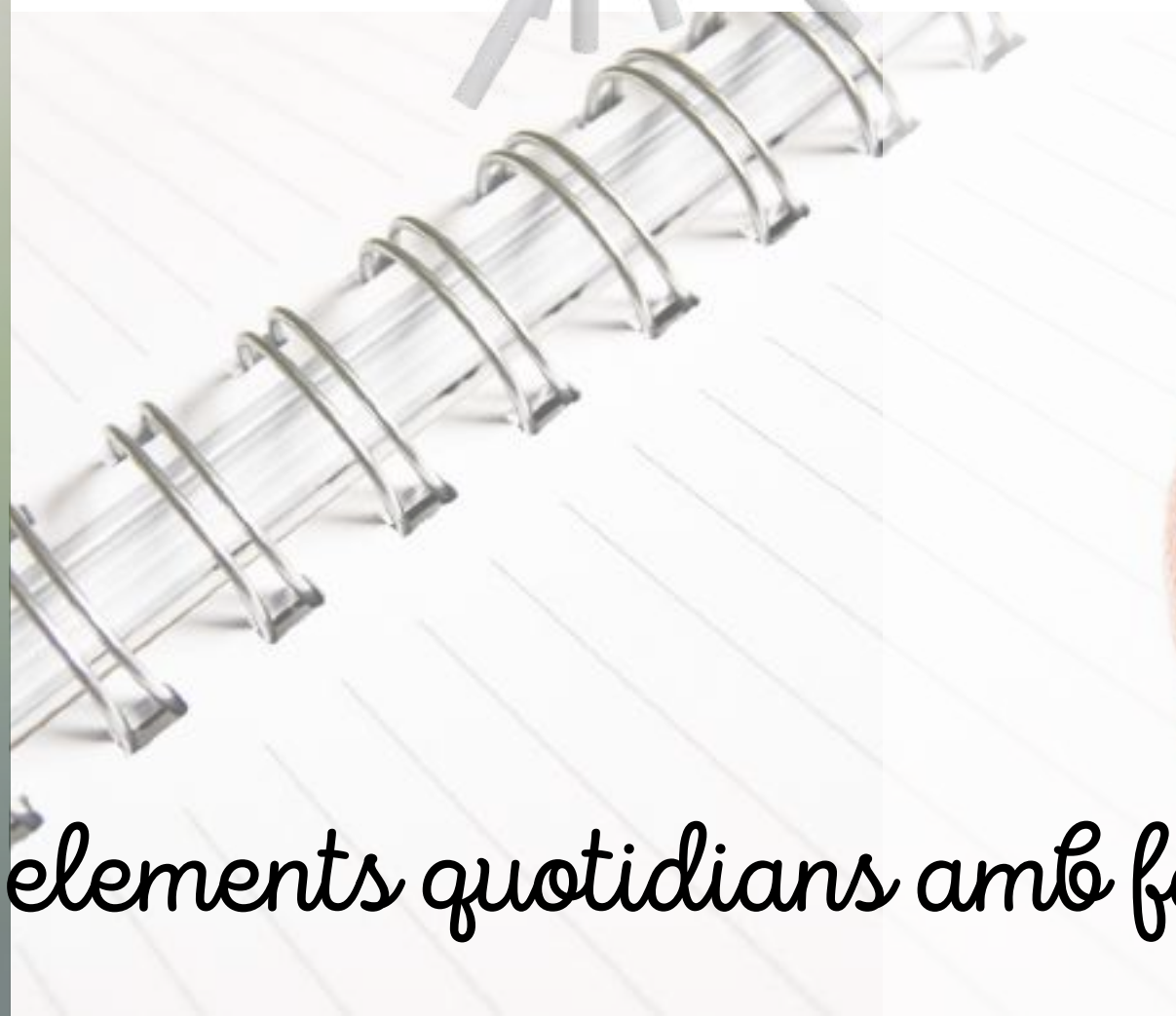
*Portar objectes que utilitzem quan plou (paraigües, botes, impermeable...)
Deixar-los a l'aula uns dies, per poder treballar aquesta història.*

Observar la vida del caracol.

Amb ajuda de les famílies, portar caragols a classe i observar la varietat de closques.

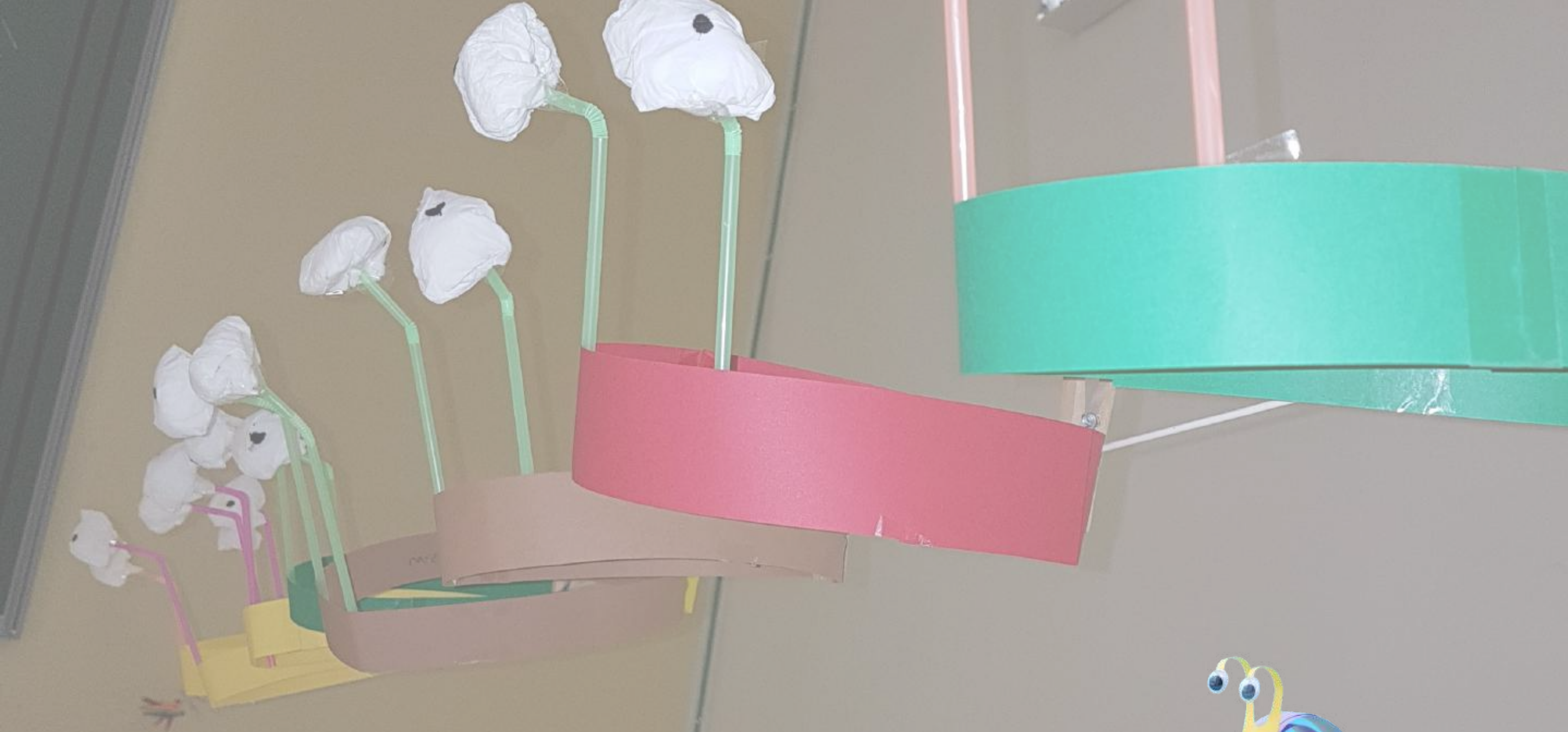
Buscar elements quotidians amb forma d'espiral.

Fer espirals amb les dues mans.

Escoltar, cantar i ballar cançons sobre els caragols.

Fer un barret de...

Ordenar de més gran a més petit.

Aprofitar també per fer un terrari, seguint aquests senzills passos:

1. Feu una casa on puguin respirar (caixa, bol, contenidor....)
2. Poseu una capa de terra natural.
3. Després una mica de turba.
4. Decoreu com vulgueu.
5. Recordeu posar-los una tapa amb forats per a què puguin respirar.

I, com podem cuidar els caragols?

Com cuidar els caragols?

Pensa....

1. El terrari sempre haurà d'estar humit / sec

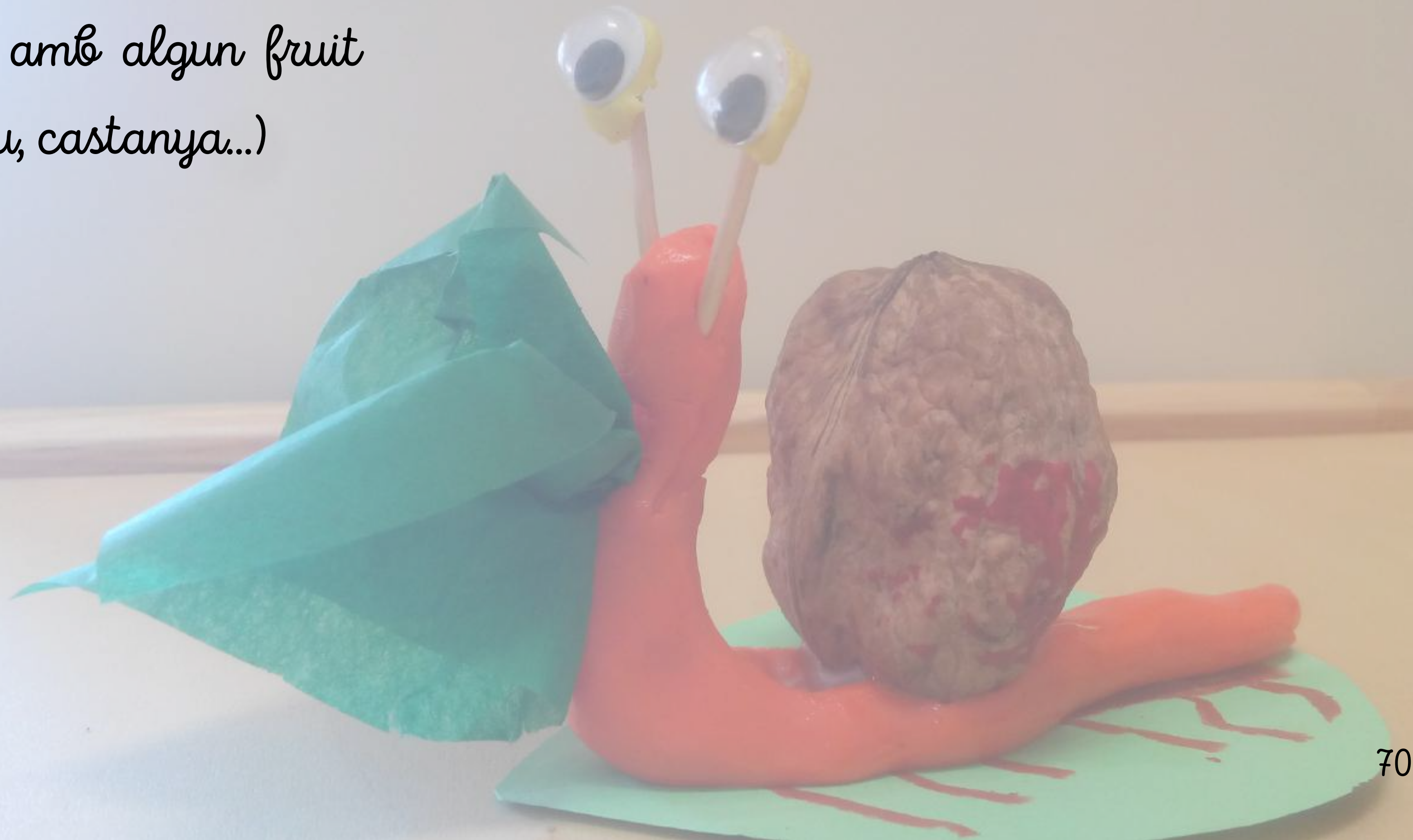
2. Flitar el caragol amb aigua, cada 1 o 2 dies / cada 5 dies

3. S'alimenten de carn / fruites i vegetals

Deixem volar la imaginació, fent caragols amb residus que puguem reutilitzar.

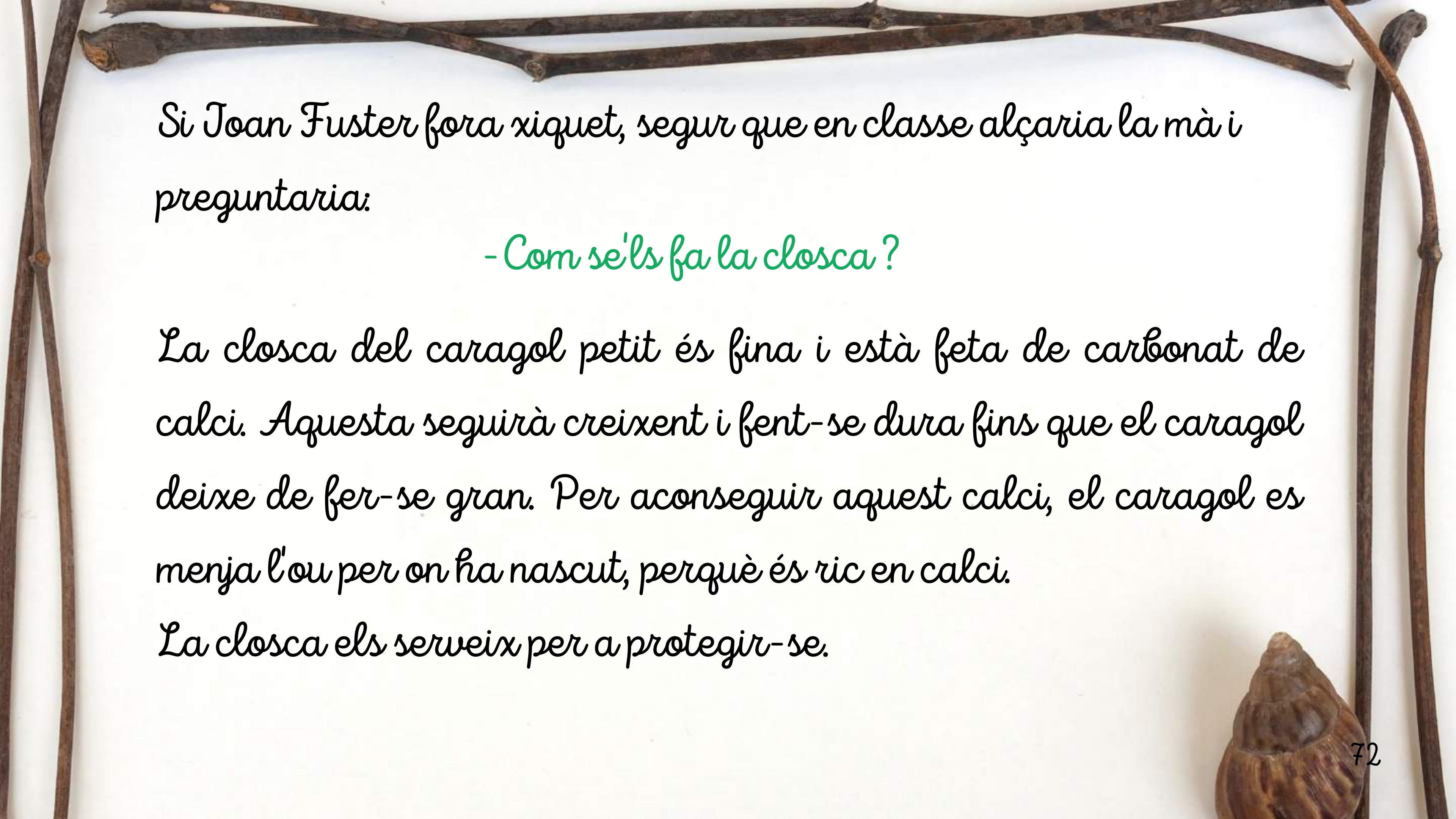
També podem fer un
caragol amb algun fruit
sec (anou, castanya...)

Caragols Fusterians

Tindrem una llibreta gran,
que solament podrem
utilitzar els dies plujosos, on
els infants faran les seues
creacions caragoleres.

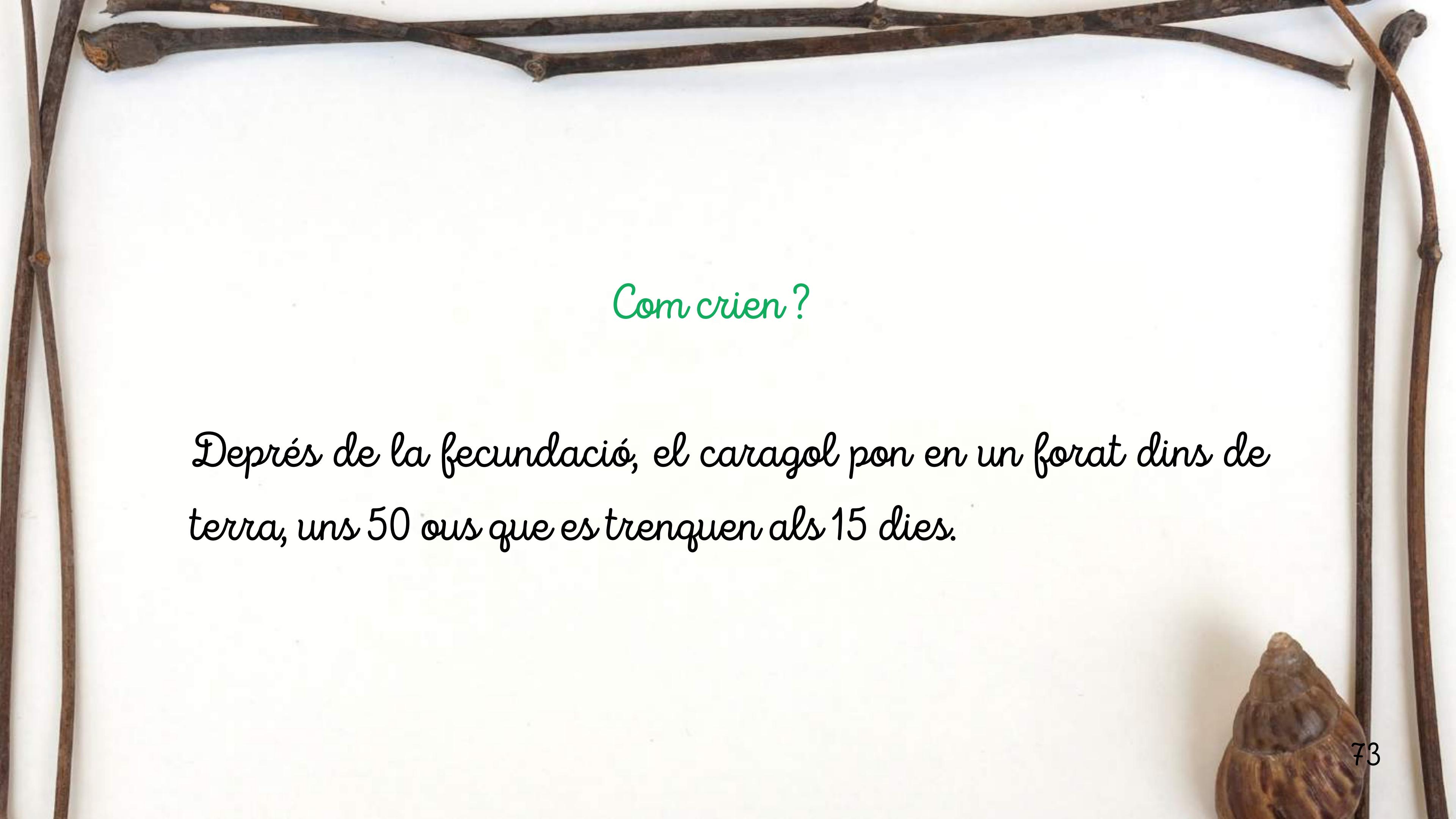
Si Joan Fuster fora xiquet, segur que en classe alçaria la mà i preguntaria:

- Com se'ls fa la closca?

La closca del caragol petit és fina i està feta de carbonat de calci. Aquesta seguirà creixent i fent-se dura fins que el caragol deixi de fer-se gran. Per aconseguir aquest calci, el caragol es menja l'ou per on ha nascut, perquè és ric en calci.

La closca els serveix per a protegir-se.

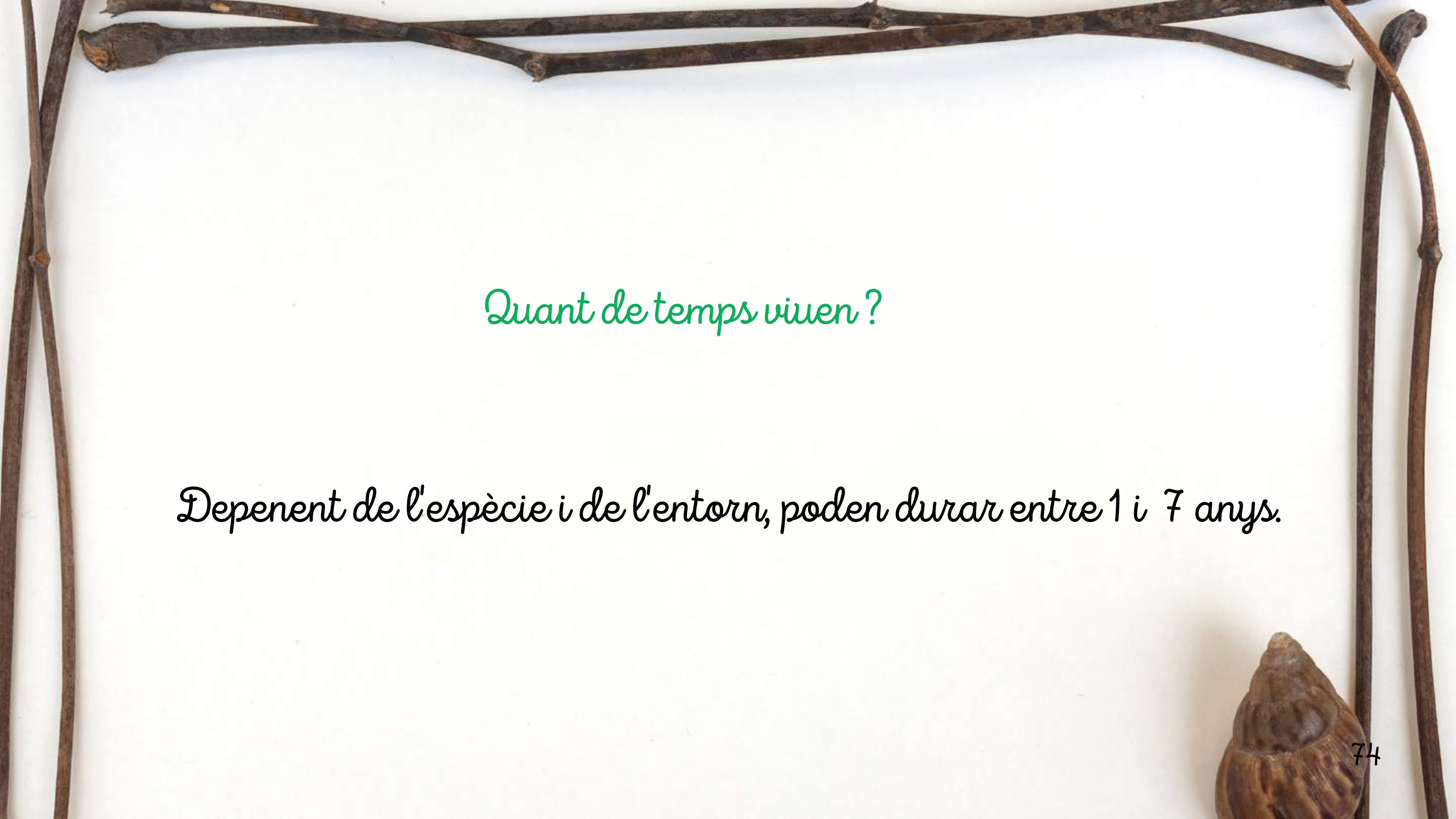

Com crien?

Després de la fecundació, el caragol pon en un forat dins de terra, uns 50 ous que es trenquen als 15 dies.

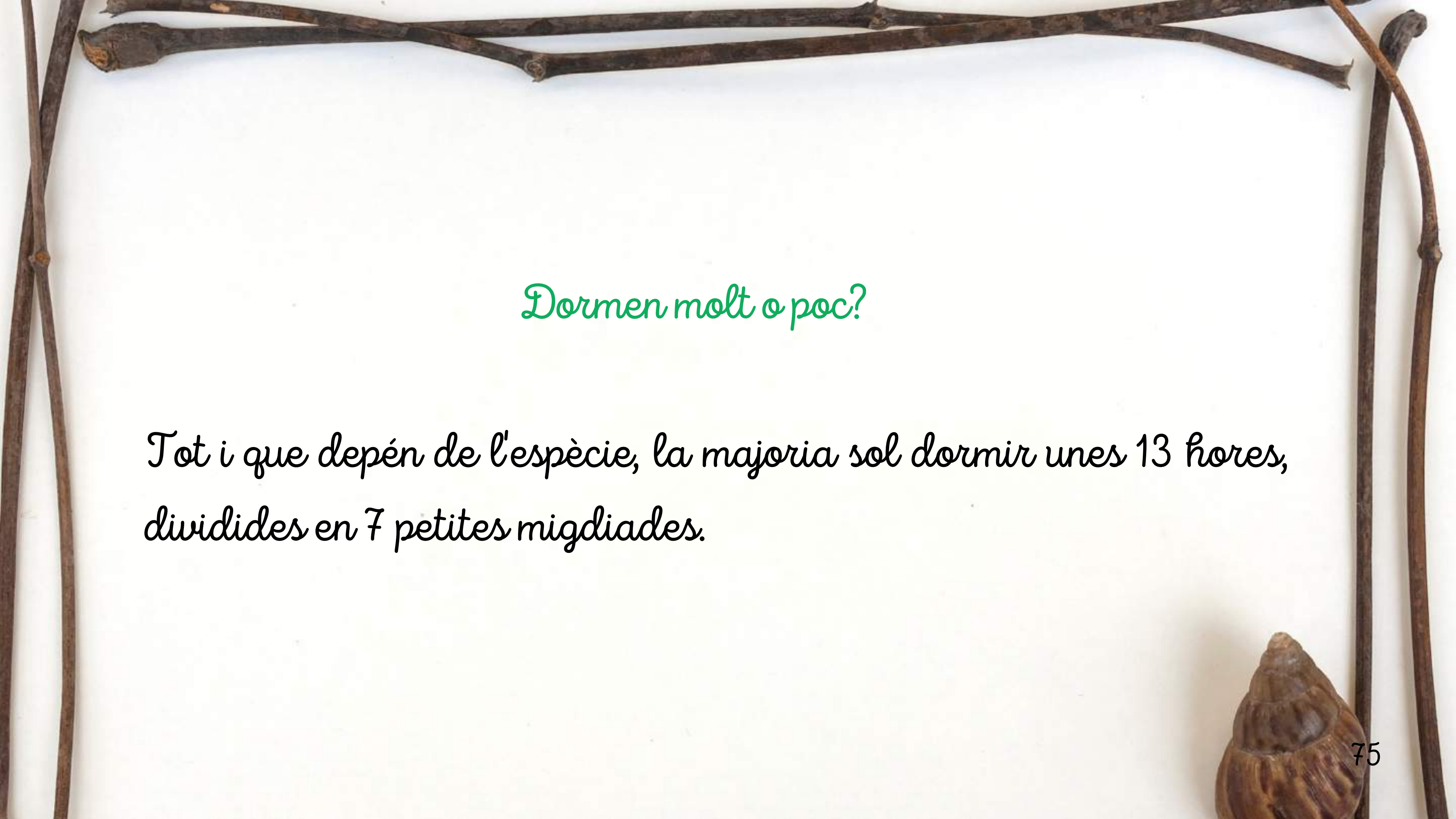

Quant de temps viuen ?

Depenent de l'espècie i de l'entorn, poden durar entre 1 i 7 anys.

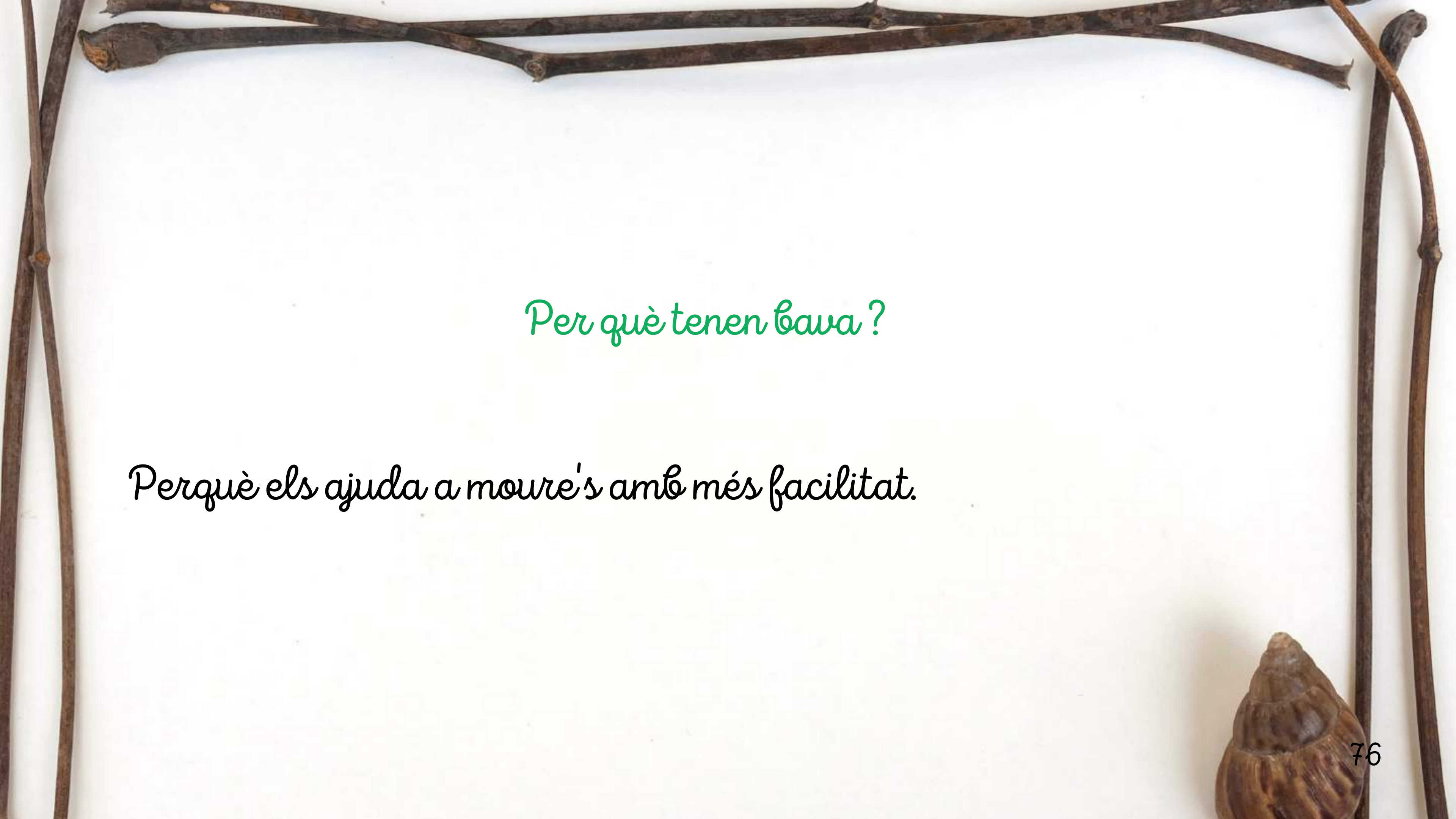

Dormen molt o poc?

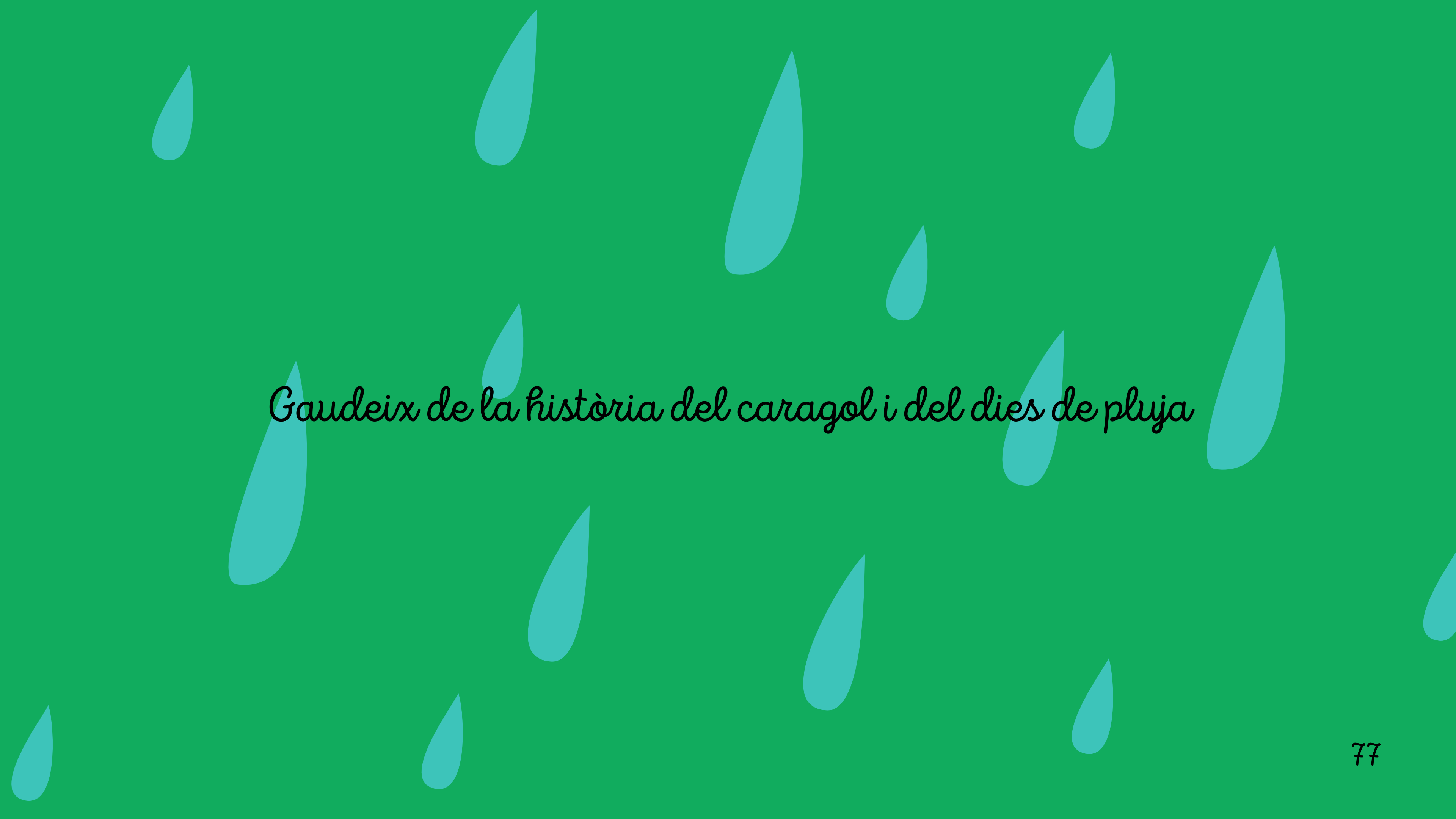
*Tot i que depén de l'espècie, la majoria sol dormir unes 13 hores,
dividides en 7 petites migdiades.*

The image features a white background with several dried cinnamon sticks arranged in a frame-like pattern around the text. A single snail shell is positioned in the bottom right corner.

Per què tenen bava?

Perquè els ajuda a moure's amb més facilitat.

The background is a solid green color. Scattered across the entire page are numerous light blue raindrops of various sizes and orientations, some pointing downwards and others at slight angles, creating a sense of rain falling.

Gaudeix de la història del caragol i del dies de pluja

ABANS QUE EL SOL NO CREME

Il·lustracions de Luna Pan

The background of the entire page is a solid orange color. Scattered across this background are numerous small, white, elongated grains, which appear to be rice or a similar cereal. These grains are distributed unevenly, with some areas having a higher concentration than others, creating a textured, organic feel.

Proposites didactiques

"Ja sé que us agrada l'arròs. De tant en tant la mare ens en dona per dinar..." (Joan Fuster)

Cada casa, un arròs!

 Fer un receptari, que passarà per totes les cases, on l'ingredient principal serà l'arròs.

 Pot ser una bona idea, passar per casa dels iaies i de les iaies i preguntar-los quin arròs menjaven quan eren menuts.

 I a tu? Com t'agrada més l'arròs?

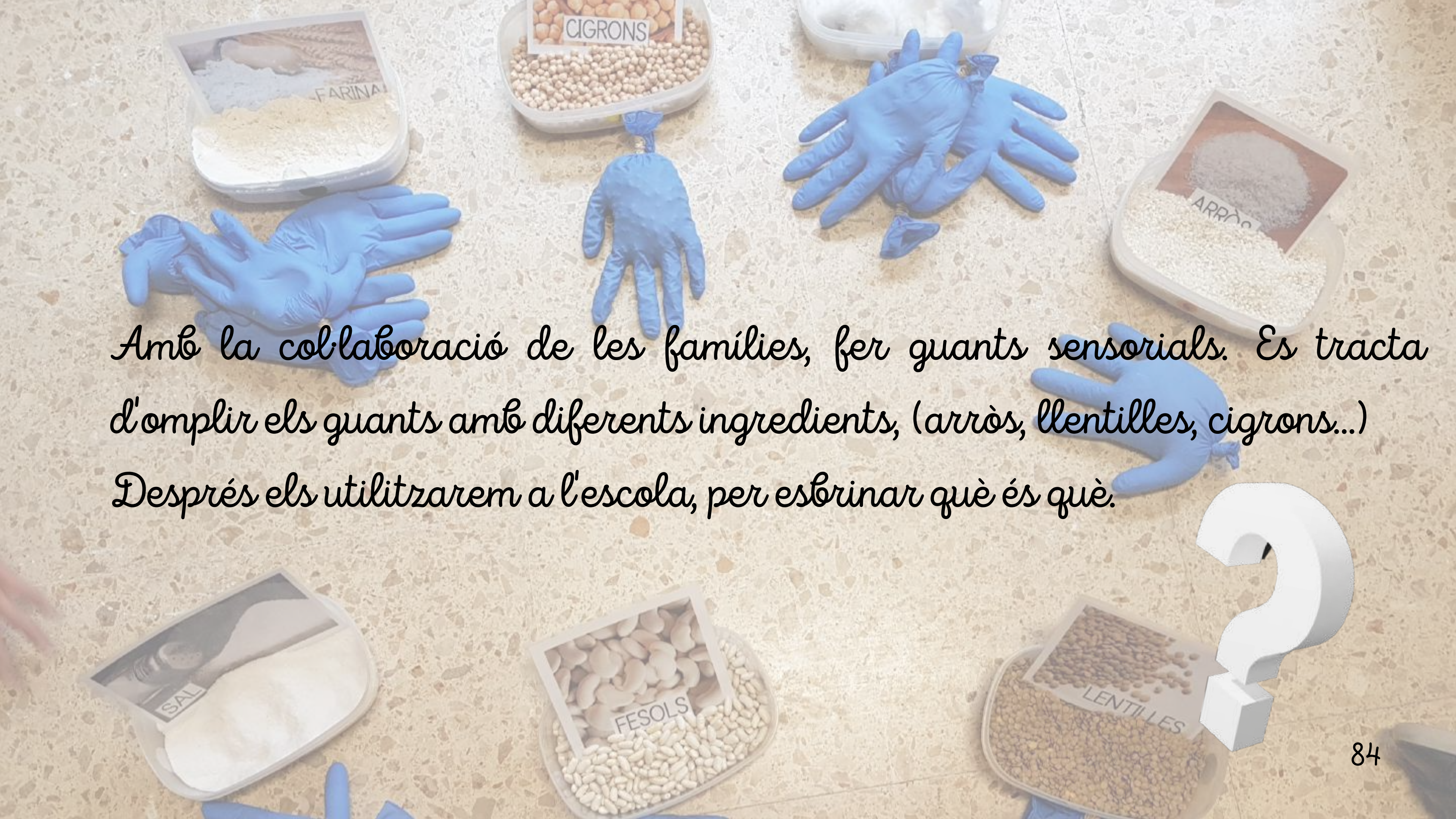
*Manipular aliments o materials amb diferents textures, entre aquestes,
l'arròs; i explicar les sensacions.*

*A la zona de joc
simbòlic, elaborar
una paella.*

Mostrar-los imatges de les fases de l'arròs, segons l'època de l'any.

Amb la col·laboració de les famílies, fer guants sensorials. Es tracta d'omplir els guants amb diferents ingredients, (arròs, llentilles, cigrons...) Després els utilitzarem a l'escola, per esbrinar què és què.

Quin fred que ha fet!

*Parlar de la figura del
llaurador en els camps
d'arròs.*

*Muntar un espai on poder
jugar amb arròs i tractors.*

És primavera!

Plantar alguna fruita o verdura. I seguir el procés de creixement.

Experimentar amb aigua i arròs.

A close-up photograph of several wheat spikes. The spikes are light brown and have a fuzzy, hairy texture. They are attached to green stems. The background is a soft, out-of-focus green.

Som a l'estiu!

Aconseguir espigues i poder-les observar de prop.

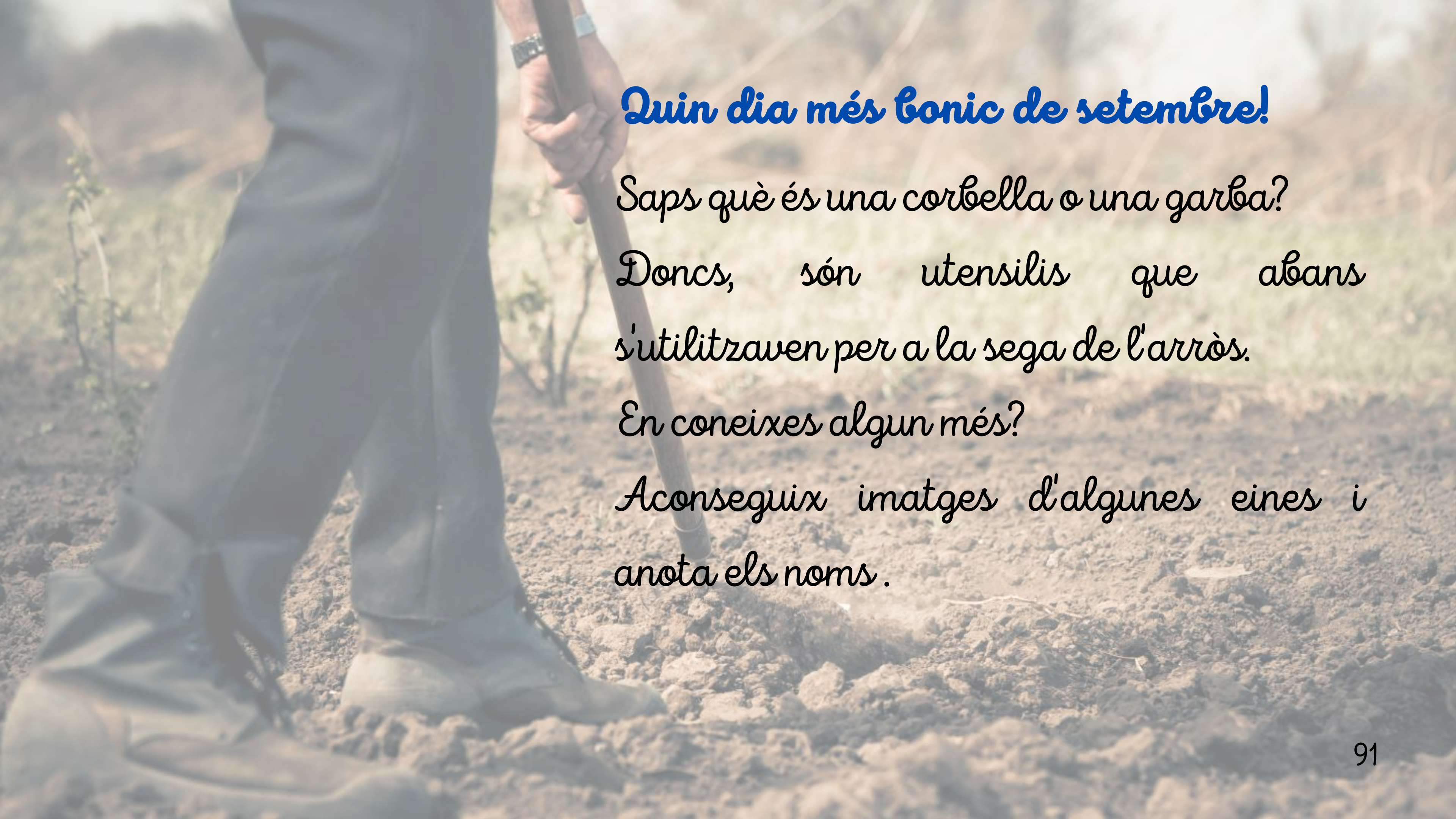

*Què et sembla si anem als
camps d'arròs a buscar-ne?*

Arròs decoratiu

Anem a tintar arròs

1. Afegir l'arròs a un recipient amb el colorant.
2. Deixar-lo reposar durant 5-10 minuts, remouent-lo per a què tots els granets agafen color.
3. Amb l'ajuda d'un colador, escórrer l'arròs i aclarar-lo baix de l'aixeta.
4. Finalment estendre l'arròs amb paper de cuina i deixar-lo eixugar 24 hores.

A person wearing dark trousers and a watch is using a long wooden handle to dig into the soil. The background is a blurred field with some dry vegetation.

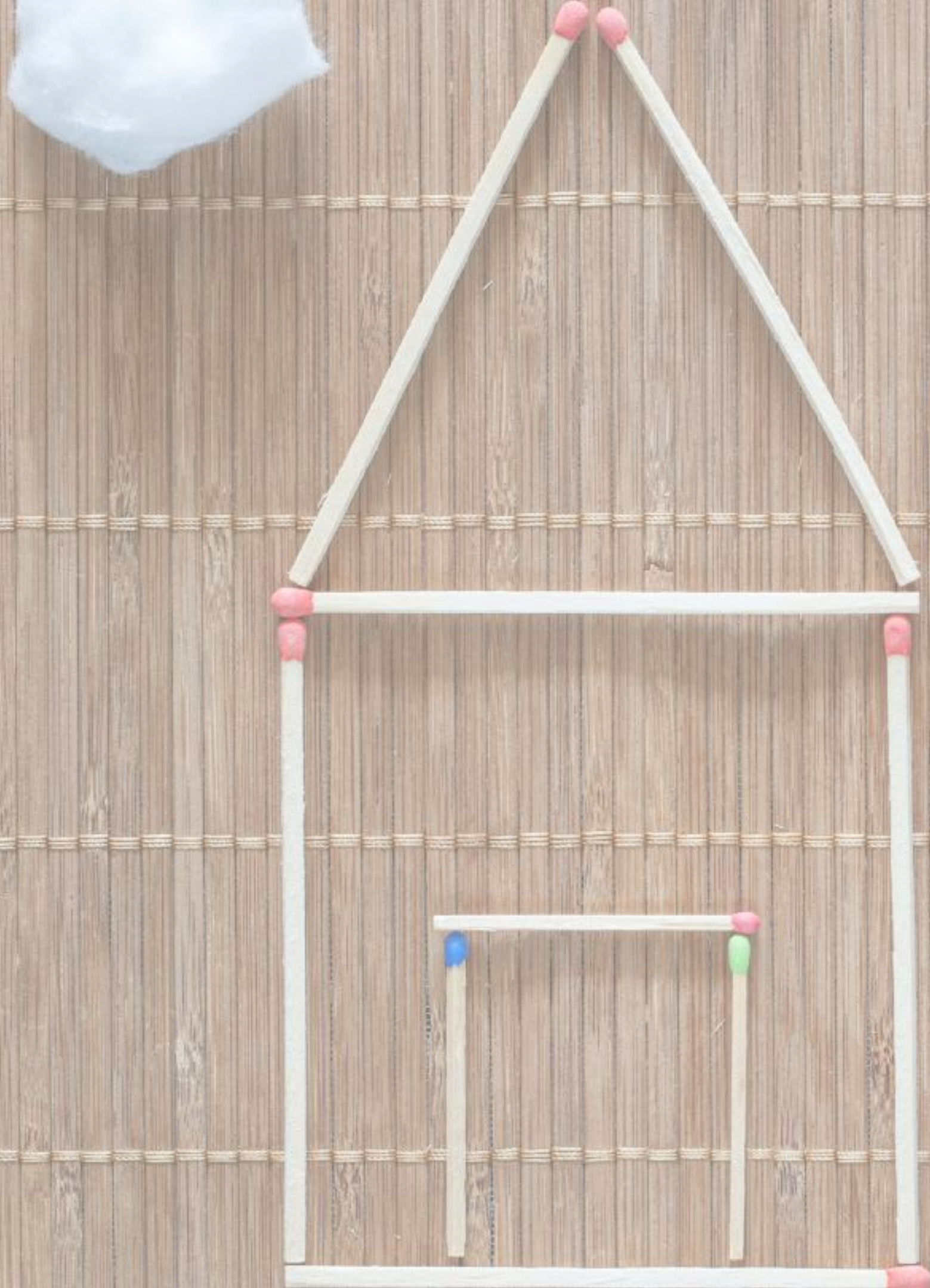
Quin dia més bonic de setembre!

Saps què és una corbella o una garba?

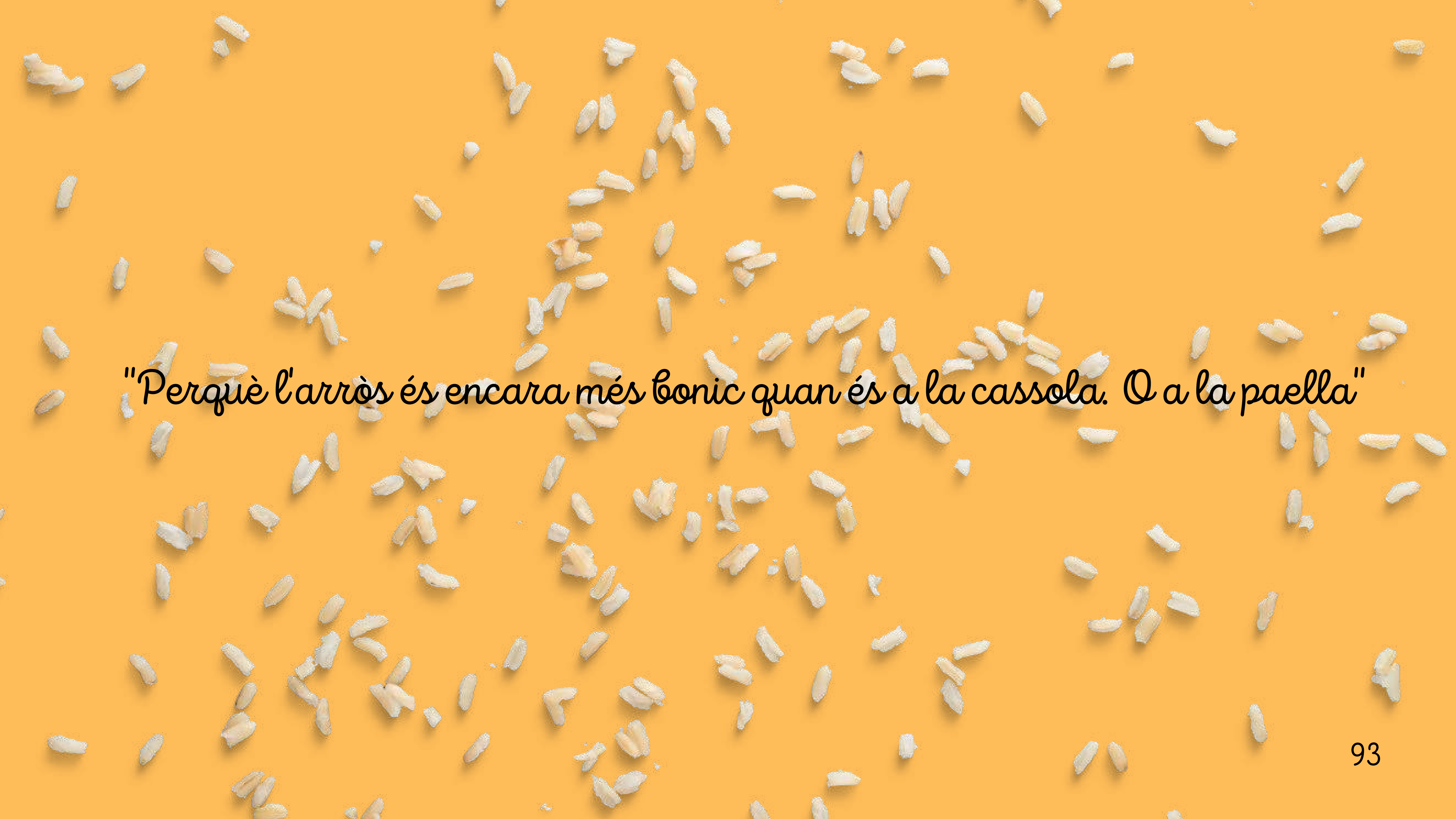
Doncs, són utensilis que abans s'utilitzaven per a la sega de l'arròs.

En coneixes algun més?

Aconsegueix imatges d'algunes eines i anota els noms.

T'atreveixes a construir una barraca amb elements senzills? Utilitza la teua imaginació.

"Perquè l'arròs és encara més bonic quan és a la cassola. O a la paella"

"Només hi ha una manera seriosa de llegir, que és rellegir"

Joan Fuster

GENERALITAT
VALENCIANA

Conselleria d'Educació,
Cultura i Esport

